Dosarul nr. 3-1904/2025
2-25107214-12-3-28072025

HOTĂRÂRE
În numele Legii

12 martie 2026 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
în componență:
Președintele ședinței, judecător Rodica Nicula
Grefier Adelina Petcu

examinând în ședință de judecată publică, acțiunea de contencios administrativ intentată de Ministerul Finanțelor al R. Moldova împotriva Consiliului pentru Egalitate, terți Fiodor Buzî, Serviciul Vamal al R. Moldova cu privire la contestarea actului administrativ individual,

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantei:

La 28 iulie 2025, Ministerul Finanțelor a depus acțiune împotriva Consiliului pentru Egalitate, prin care a solicitat anularea deciziei Consiliului pentru egalitate din 19 iunie 2025 emisă în cauza nr. 214/23.

În motivarea acțiunii reclamantul a comunicat că petiționarul Fiodor Buzî a depus o plângere la Consiliul pentru egalitate menționând că este persoană cu dizabilități locomotorii severe, care necesită tratament şi vizite regulate la medici de profil. Acesta menționează că deţine şi cetățenia României, astfel că pe parcursul mai multor ani, în vederea realizării investigațiilor complexe, ultimul efectuează vizite regulate către specialiștii de profil din țara vecină.

Petiționarul a susținut că a cumpărat mijlocul de transport cu facilități fiscale spre sfârșitul anului 2020.

La data de 04 octombrie 2023, Fiodor Buzî a primit procesul-verbal nr. 99.23/2-R din 26 septembrie 2023 emis de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal, prin care a fost informat despre lipsirea facilităților fiscale aplicate în privința acestuia, la importul mijlocului de transport destinat persoanei cu dizabilități, fiind obligat să achite suma de 207 012,10 lei.

Petiționarul a mai susținut că potrivit procesului-verbal nr. 99.23/2-R din 26 septembrie 2023, lipsirea de facilitățile fiscale menţionate supra, a fost determinată de faptul că acesta a transmis vehicul său de model Ford Tranzit către persoane

terțe care nu aveau dreptul să-l conducă.

Petiționarul a notat că transportul importat cu facilități fiscale de către persoane cu dizabilități locomotorii poate fi condus doar de către însăși persoana cu dizabilități sau însoțitorul acesteia, înscris în certificatul eliberat de către Direcția raională de Asistenţă Socială şi Protecție a Familiei.

Petiționarul a indicat că solicitând de la structura de asistență teritorială eliberarea mai multor certificate pentru persoanele autorizate cu dreptul de a conduce automobilul ce îi aparține, a primit refuz, fiind obligat de fiecare dată să solicite eliberarea unui nou certificat de îngrijitor/ însoțitor. La fel petiționarul a notat că pentru a primi acest certificat este obligat să vină la structura de asistență socială teritorială cu persoana pe numele căreia se emite certificatul de însoțitor, prezentând toate actele necesare.

Prin decizia Consiliului pentru egalitate din 19 iunie 2025 emisă în cauza nr. 214/23 s-a dispus că:

- faptele constatate reprezintă discriminare indirectă pe criteriul de dizabilitate;
- pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Serviciului Vamal aducerea la cunoștință, despre constatările din prezenta decizie tuturor angajaților implicați în procedura de control asupra verificării corectitudinii acordării scutirilor vamale şi fiscale, şi a respectării destinației finale;
- pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Ministerului Finanțelor inițierea în cadrul autorităților subordonate a procedurilor de instruire cu privire la prevenirea şi combaterea faptelor de discriminare în exercitarea sarcinilor de serviciu;
- pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Ministerului Finanțelor şi Ministerului Muncii şi Protecției Sociale să inițieze modificarea Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 şi anexele la aceasta, în vederea asigurării persoanelor cu dizabilități a posibilității conducerii mijlocului de transport importat de către cel puțin două persoane însoțitoare.

La emiterea deciziei enunțate supra, Consiliul a menționat faptul că Biroul Vamal Centru a emis decizia de regularizare nr. 2131 din 23 octombrie 2023, impunând petiționarului achitarea obligației vamale în sumă de 282 827,73 lei fără a ține cont că mijlocul de transport era utilizat conform destinației finale.

Examinând, procesul - verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 99.23/2-R din 26 septembrie 2023, Consiliul a observat că temei de constatare a nerespectării legislației constituie transmiterea în uzufruct a mijlocului de transport.

Analiza circumstanțelor cauzei, denotă faptul că petiționarul nu a transmis persoanelor care-l însoțeau dreptul de posesie şi folosință asupra mijlocului de transport, dar doar erau împuterniciți să conducă mijlocul de transport în prezența

acestuia.

Astfel, Consiliul constată că nu a existat o încălcare a art. 20 alin. (4^1) din Codul vamal în vigoare pentru anul 2020, petiționarul utilizând mijlocul de transport exclusiv în conformitate cu destinația lui finală - transportarea persoanei cu dizabilități.

Consiliul concluzionează că abordarea conform căreia certificatul confirmativ privind abilitarea persoanei cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, conferă acesteia inclusiv dreptul de a conduce mijlocul de transport importat cu aplicarea facilităților fiscale şi vamale, dezavantajează persoanele cu dizabilități locomotorii şi subminează autonomia acestora, întrucât le plasează într-o situație de dependență faţă de o altă (singură) persoană.

Consiliul a conchis că prin revocarea facilităților fiscale şi vamale petiționarul, în calitate de persoană cu dizabilități locomotorii, este limitat în raport cu alte persoane în exercitarea dreptului său de proprietate şi dreptul de a beneficia de scutiri fiscale şi vamale, or prin impunerea în achitarea deplină a obligațiilor de import asupra mijlocului de transport sunt încălcate prevederile art. 49 din Legea nr. 60/2012, care şi recunosc acest drept.

Ministerul Finanțelor consideră că decizia Consiliului pentru egalitate din 19 iunie 2025 emisă pe cauza nr. 214/23 este neîntemeiată şi pasibilă anulării.

A specificat că în conformitate cu art. 2 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, discriminare reprezintă orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi şi libertăți, interese legitime şi beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum şi susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv şi rezonabil, printr-un scop legitim şi dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate şi necesare.

Cu referire la aspectul de nediscriminare, Curtea Constituțională a reiterat că egalitatea în fața legii şi a autorităților publice presupune lipsa oricărei discriminări directe sau indirecte. Discriminarea are loc atunci când persoanele care se află în situaţii asemănătoare sunt tratate în mod diferit (discriminare directă) sau atunci când persoanele care se află în situaţii diferite sunt tratate în acelaşi mod (discriminare indirectă), cu excepţia cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv şi rezonabil (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 29 din 26 noiembrie 2020, § 18; HCC nr. 2 din 12 ianuarie 2021, § 21).

Curtea a subliniat că o condiție primordială pentru existența tratamentului diferențiat o reprezintă caracterul comparabil al situațiilor (HCC nr.16 din 20 mai 2021, § 39). Doar tratamentele diferențiate bazate pe o caracteristică sau pe un statut identificabil sunt apte să echivaleze cu o discriminare.

Potrivit art. 13 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, (1) Procedura de constatare a existenței sau inexistenței faptei de discriminare se

inițiază de membrii Consiliului din oficiu sau la cererea victimei, inclusiv la cererea sindicatelor, asociațiilor obștești, precum şi a altor persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării şi care reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia se presupune că a fost comisă fapta discriminatorie. (2) Plângerea depusă la Consiliu trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, date privind momentul în care a avut loc această încălcare, faptele şi eventualele dovezi care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, numele şi adresa persoanei care o depune, precum şi datele care permit identificarea persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie.

Conform art. 14^1 din aceiași lege, (1) Consiliul declară plângerea inadmisibilă dacă aceasta: - nu conține fapte care permit stabilirea prezumției existenței unui fapt de discriminare; - este depusă cu încălcarea termenului de prescripție; - nu este de competența Consiliului; - are un obiect nefondat prin raportare la domeniul de aplicare a prezentei legi).

În acord cu prevederile art. 15 din aceiași lege, (1) Plângerea se examinează în termen de 90 de zile, iar în cazul în care aceasta se referă la un volum complex de informații ori sunt necesare consultări suplimentare, examinarea poate fi prelungită cu cel mult 60 de zile, cu informarea părţilor. La examinarea plângerii, Consiliul are dreptul să solicite date şi informații relevante de la orice persoană în legătură cu faptele care formează obiectul plângerii. Sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta. (4) În urma examinării plângerii, Consiliul, adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului poate include prescripții şi/sau recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei şi a prevenirii faptelor similare pe viitor.

Punctul 4 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, statuează că reclamat - persoană împotriva căreia s-a formulat plângerea cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare şi despre care se presupune că a comis fapte discriminatorii.

Conform pct. 19 din Regulament, în exercitarea atribuţiilor de prevenire şi eliminare a discriminării şi de asigurare a egalității tuturor persoanelor care se consideră victime ale discriminării, Consiliul adoptă decizii, avize consultative, acte de constatare, acorduri de conciliere şi alte acte, întocmește demersuri şi sesizări, elaborează studii şi rapoarte, prezintă informații şi depune solicitări.

Potrivit pct. 21 lit. a) din Regulament, în scopul perfecționării legislației şi al schimbării practicilor în vederea prevenirii şi combaterii discriminării şi asigurării egalității, Consiliul analizează corespunderea legislației cu standardele privind nediscriminarea şi înaintează propuneri de modificare a legislației în vederea prevenirii şi combaterii discriminării şi asigurării egalității.

Totodată, conform pct. 61 din Regulament, Consiliul soluționează plângerea prin adoptarea unei decizii. Decizia trebuie să cuprindă: data şi locul adoptării; denumirea organului care a adoptat-o; numele, prenumele şi, după caz, patronimicele membrilor participanți la deliberări; mențiunea despre caracterul public sau închis al audierilor; datele de identificare ale părţilor, explicațiile şi obiecțiile acestora; probele prezentate; numele, prenumele şi, după caz, patronimicele persoanelor care reprezintă petiționarul sau reclamatul, explicațiile şi obiecțiile acestora; numele, prenumele şi, după caz, patronimicele sau denumirea persoanelor care au prezentat opinii şi argumentele acestora; descrierea faptelor constatate; concluzia Consiliului şi argumentele ce stau la baza acesteia; prescripțiile formulate în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei discriminării şi recomandările pentru prevenirea faptelor similare în viitor.

În sensul pct. 65 din Regulament, decizia Consiliului este un act oficial şi produce efecte juridice de la data comunicării ei părţilor. Decizia poate fi contestată direct în instanţa de judecată de persoana care se consideră vătămată în drepturi, în modul şi în termenul prevăzut de Codul administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.

În conformitate cu art. 10 din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 44 din Codul administrativ, (1) Participanți la procedura administrativă sunt: autoritatea publică, orice persoană fizică şi juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, precum şi orice altă persoană atrasă de autoritatea publică în procedura administrativă. (2) Dacă procedura administrativă implică necesitatea soluționării unei chestiuni cu privire la drepturile şi obligaţiile comune ale mai multor participanți sau drepturile şi obligaţiile participanților decurg din aceleași temeiuri de fapt sau de drept, participarea lor la procedura administrativă este obligatorie.

Autoritatea publică este obligată să atragă în procedura administrativă, din oficiu sau la cerere, persoanele ale căror drepturi pot fi afectate prin procedura administrativă. Dacă are cunoştință despre astfel de persoane, autoritatea publică le informează despre inițierea sau desfăşurarea procedurii administrative.

Conform art. 60 din Codul administrativ, (1) Termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. (5) În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Potrivit art. 64 din Codul administrativ, (1) Autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competentelor sale şi în termenul stabilit de lege. (2) Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică şi în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal.

Conform art. 141 din Codul administrativ, (1) Un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav şi acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare.

Articolul 163 lit. c) din Codul administrativ, statuează că procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată.

Potrivit art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin, (2) şi (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.

În sensul art. 49 din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (redacția în vigoare pe perioada relevantă speței), (3) Persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor pot alege, la cerere, în schimbul compensației prevăzute la alin. (2), dreptul de a importa, o dată la 5 ani, cu scutire de drepturi de import, un mijloc de transport destinat transportării lor, clasificat la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de până la 2500 cm^3 inclusiv), indiferent de termenul de exploatare, conform prevederilor Codului vamal, ale Codului fiscal şi ale Legii nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal.

Se permite conducerea mijloacelor de transport introduse în condiţiile menţionate la art. 124 alin. (14) lit. a) din Codul fiscal, art. 28 lit. z) prima liniuță din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal şi art. 20 alin. (4^1) lit. a) din Codul vamal doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a acestora, în condiţiile stabilite de Guvern. Conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menţionate mai sus şi fără respectarea condițiilor stabilite de Guvern, pe perioada aflării acestora în posesia şi folosința persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, se sancționează conform legislației în vigoare.

Conform prevederilor art. 124 alin. (14), pct. 1) şi pct. 2 din Codul fiscal nr. 1163/1997, se scutesc de accize mijloacele de transport, indiferent de termenul lor de exploatare, importate şi livrate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor în temeiul prevederilor art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (reutilate în mod

corespunzător), clasificate la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de până la 2500 cm^3 inclusiv).

Beneficiarii şi persoanele terțe nu pot comercializa, dona, transmite prin moștenire sau orice altă formă de dare în posesie ori folosință, transmite în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar mijloacele de transport menţionate. În cazul în care aceste prevederi nu se respectă, sumele TVA, accizele, taxa vamală şi taxa pentru efectuarea procedurilor vamale se calculează şi se achită de către beneficiar sau de către persoana terță, în funcție de cine a plasat aceste mijloace de transport sub regimul vamal de import, de valoarea în vamă a mijloacelor de transport şi/ sau de capacitatea cilindrică a motorului la data importului.

Prin derogare de la aceste prevederi, după expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutirea respectivă, beneficiarilor din rândul persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor li se permite comercializarea mijloacelor de transport.

În cazul în care persoana cu dizabilități locomotorii care a beneficiat de facilitățile fiscale şi vamale la importul mijlocului de transport a decedat, moștenitorul mijlocului de transport destinat transportării persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor se scutește de plata obligațiilor vamale.

Modul de introducere, plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport menţionate şi de beneficiere de facilitatea fiscală respectivă se stabilește de către Guvern.

Particularitățile beneficierii de facilități fiscale şi vamale de către persoana cu dizabilități ale aparatului locomotor sunt reglementate în Hotărârea Guvernului nr. 474/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială (în continuare - „Regulament”).

Astfel, în conformitate cu pct. 28 din Regulament, se permite conducerea mijloacelor de transport, introduse în condiţiile menţionate la art. 124 alin. (14) pct. 1) din Codul fiscal doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială, conform anexei nr. 4 din Regulamentul sus enunțat.

Anexa nr. 4 la Regulament prevede certificatul confirmativ privind abilitarea persoanei cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii (eliberat persoanei care însoțește/ îngrijește o persoană cu dizabilități locomotorii), destinat nemijlocit transportării acesteia, eliberat de către structura teritorială de asistență socială, în baza evaluării inițiale şi complexe a persoanei cu dizabilități locomotorii pentru stabilirea necesităţilor de însoțire/ îngrijire şi desemnarea

persoanei responsabile de aceasta.

Potrivit pct. 25[1] din Regulament, în certificatul de înmatriculare a mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, în rubrica XI „Mențiuni speciale” se face mențiunea „Destinație specială”.

Astfel, acordarea facilităților fiscale şi vamale pentru importul mijlocului de transport se acordă pentru transportarea persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor fiind permisă conducerea mijlocului de transport, exclusiv de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu nevoi speciale.

Așadar, extinderea dreptului de utilizare a mijlocului de transport către alte persoane decât cele menţionate supra nu se încadrează în conceptul legii şi creează riscuri de utilizare a mijloacelor de transport contrar destinației finale sau de către persoana cu dizabilități locomotorii propriu-zis.

În acest context, conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor de către alte persoane decât cele sus menţionate (conform pct. 28 din *Regulament),* pe perioada aflării acestora în posesia şi folosința persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor, se sancționează şi se aplică măsuri de înlăturare de la conducerea vehiculului, în conformitate cu pct. 29 din Regulament.

Totodată, pentru a beneficia de facilitatea respectivă, beneficiarul are obligația semnării unei declarații pe propria răspundere prin prisma căreia confirmă utilizarea mijlocului de transport conform destinației finale (...) până la expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutire.

Cu referire la fondul cauzei Ministerul Finanțelor consideră că prevederile incidente reflectate în decizia Consiliului pentru egalitate din 19 iunie 2025 nu sunt în contradicție cu principiul de nediscriminare.

În susținerea acestui fapt intervin şi constatările Curţii Constituționale reflectate în decizia nr. 188 din 21 decembrie 2023 prin care s-a dispus declararea ca inadmisibilă a sesizării privind excepţia de neconstituționalitate a pct. 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474din 20 aprilie 2016, ridicată de dl avocat Eugeniu Iuraşco, în interesele dlui Victor Condur, parte în dosarul nr. 3-46/2023.

În decizia enunțată supra, Curtea reţine că (pct. 22) legislatorul a decis scutirea de accize a mijloacelor de transport, indiferent de termenul lor de exploatare, importate şi livrate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor pe baza art. 49 alin. (3) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, reutilate în mod corespunzător (a se vedea art. 124 alin. (14) din Codul fiscal).

Dat fiind faptul că legislatorul a stabilit înlesniri la plata accizelor aferente

mijloacelor de transport în cazul persoanelor cu dizabilități locomotorii, era necesară stabilirea prin lege a modalităților de utilizare a acestor bunuri.

Articolul 20 alin. (4^1) pct. 1) din Codul vamal, permite introducerea şi plasarea sub regim vamal de import a mijloacelor de transport, indiferent de termenul lor de exploatare, importate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor. Aceste persoane pot beneficia de facilitatea fiscală şi vamală respectivă cu condiția utilizării mijloacelor de transport menţionate exclusiv în conformitate cu destinația lor finală. Modul de introducere, de plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport menţionate şi de beneficiere de facilitatea fiscală respectivă este stabilit de Guvern.

Așadar, având în vedere că mijloacele de transport în discuție sunt destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități locomotorii şi au fost exceptate de la plata taxelor vamale şi a accizelor aferente, norma contestată stabilește că acestea urmează a fi exploatate exclusiv în acest scop şi doar de către un cerc restrâns de persoane.

Potrivit normei contestate, mijloacele de transport în discuție, care au fost importate cu acordarea de facilități fiscale şi vamale, pot fi conduse de înseși persoanele cu dizabilități locomotorii sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială.

Curtea notează că dreptul autorului de a beneficia de grija şi ajutorul fiului său în virtutea articolului 48 alin. (4) din Constituție nu împiedică executivul să adopte hotărâri care, datorită specificului obiectului de reglementare şi subiectelor vizate, impune respectarea unor condiții pentru a asigura îndeplinirea scopului de reglementare.

Astfel, Curtea subliniază că conducerea mijlocului de transport de către persoana abilitată cu atribuții de însoțire sau îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, cu condiția ca aceasta să dețină certificat de confirmare de către structura teritorială de asistență socială, nu restrânge dreptul părinților de a beneficia de grija şi ajutorul copiilor. Copiii au posibilitatea de a obține certificatul care le confirmă atribuțiile de însoțire sau de îngrijire a părintelui cu dizabilități locomotorii şi să conducă mijlocul de transport destinat acestui scop.

Totodată, Curtea menționează că obligația copiilor de a întreține părinții aflați în dificultate nu se limitează la deplasarea cu automobilul părintelui în locul - persoanei abilitate, ci are un domeniu de aplicare mai general. Legea permite copilului să utilizeze propriul automobil pentru deplasarea părintelui său. Faptul că legislatorul a limitat cercul persoanelor care pot utiliza automobilul cu destinație specială nu presupune că această măsură împiedică copiii să-şi îngrijească părinții aflați în dificultate, dat fiind posibilitățile variate ale acestora de a le acorda ajutorul cuvenit.

Prin urmare, Curtea constată că sesizarea în cauză nu întrunește condiţiile de admisibilitate şi nu poate fi acceptată pentru examinare în fond”.

Cele supra redate atestă aplicarea conformă a legislației de către Serviciul Vamal şi lipsa admiterii unui pretins tratament discriminatoriu în raport cu petiționarul Fiodor Buzî. Consiliul pentru egalitate nu a constatat careva acţiuni de discriminare în privința petiționarului, dar a pus în discuție calitatea actului normativ în materie de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială de către persoanele cu dizabilități locomotorii şi exploatarea acestora, totodată formulând niște constatări care vizează competența instanţei judecătoreşti (instanţă de judecată care are competența să examineze legalitatea actului administrativ emis de organul vamal).

Totodată, reclamantul atrage atenția la lipsa subiectului corespunzător (reclamat) în procedura administrativă, fapt prin care au fost încălcate prevederile pct. 4 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012.

În această privință menționează că emitent al Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială este Guvernul Republicii Moldova.

Faptul că Ministerul Finanțelor ar avea anumite competențe în domeniul fiscal şi vamal nu intervine în susținerea atribuirii acestei autorități publice a calității de parte reclamată în cadrul procedurii administrative.

Mai mult ca atât, Ministerul Finanțelor nu este parte la procedura de import a mijlocului de transport cu acordarea facilităților respective şi nu este parte la procedura de constatare şi aplicarea sancțiunilor ca efect al nerespectării acestui regim special de import.

Plângerea a fost examinată cu omiterea termenului stabilit la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității şi art. 60 alin. (1) şi (5) din Codul administrativ.

În această privință este notabil de reiterat că în conformitate cu art. 64 din Codul administrativ, Autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competenţelor sale şi în termenul stabilit de lege. Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică şi în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal.

Astfel, se atestă că plângerea a fost depusă la data de 15 octombrie 2023, iar decizia Consiliului pentru egalitate privind soluţionarea plângerii a fost emisă la data de 19 iunie 2025 cu omiterea termenului general de 90 de zile şi a celui extins de 150 de zile (plângerea fiind examinată la cca 1 an şi 8 luni de la depunerea acesteia).

Argumentele autorității publice pârâte

La 02 septembrie 2025, Consiliul pentru Egalitate și-a expus opinia scrisă pe marginea acțiunii de contencios administrativ prin referința anexată la materialele cauzei, solicitând respingerea acțiunii formulate de reclamant ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției Consiliul pentru Egalitate a solicitat ca verificarea legalității actului administrativ contestat să se limiteze doar la aspectele indicate de norma art. 225 alin. (2) Cod administrativ.

Totodată, Consiliul a notat că, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale. În acest sens, a subliniat că domeniul de activitate al Consiliului este reglementat de Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității şi de Legea nr. 298/2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate.

Astfel, a atras atenția asupra prevederilor art. 13 alin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, în care este stipulat ca procedura de constatare a existentei sau inexistentei faptei de discriminare se inițiază de membrii Consiliului din oficiu sau la cererea victimei, adică a persoanei împotriva căreia se presupune ca a fost comisă fapta discriminatorie şi care sesizează Consiliul, printr-o plângere, despre săvârșirea acestei fapte, în același timp, informează că potrivit pct. 61 din Regulamentul de activitate a Consiliului aprobat prin Legea nr. 298/2012, Consiliul soluționează plângerea prin adoptarea unei decizii. Respectiv, prin decizia emisă pe cauza nr. 214/23, stabilind că faptele deplânse reprezintă discriminare, Consiliul şi-a exercitat dreptul discreționar în limitele legale şi conform scopului acordat prin lege.

Cât privește motivele de fapt şi de drept pe care reclamantul îşi întemeiază acţiunea, Consiliul comunică că în fapt, la data de 06 octombrie 2023, cu completările ulterioare, Consiliul a înregistrat plângerea lui Fiodor Buzî privind pretinsa discriminare.

În acest sens a fost inițiată procedura administrativa pe marginea plângerii, căreia i s-a atribuit numărul de dosar (cauza 214/23, în plângerea depusă, petiționarul - persoană cu dizabilități locomotorii a adus la cunoștință că a importat un mijloc de transport cu facilitați fiscale în anul 2020 pentru a se putea deplasa la medicii specialiști din țara vecină, în octombrie 2023, Serviciul Vamal l-a informat printr-un proces-verbal că a fost lipsit de facilitățile fiscale şi trebuie să achite o sumă impunătoare, deoarece a permis altor persoane, neautorizate, să-i conducă mașina. Or, conform legii, automobilul importat cu astfel de facilitați poate fi condus doar de către persoana cu dizabilități sau de un însoțitor autorizat, înscris într-un certificat special eliberat de Direcția raională de Asistenta Sociala şi Protecție a Familiei. Petiționarul însă a menționat că, de fiecare data când a

traversat frontiera de stat a fost prezent în mașină şi că a apelat la alți șoferi (terți) întrucât însoțitorul său nu era disponibil. De asemenea, a indicat că a încercat să obțină certificate pentru mai multe persoanele autorizate cu dreptul de a conduce automobilul ce îi aparține, dar a fost refuzat, fiind nevoit să solicite un nou certificat de fiecare dată când avea nevoie de un alt însoțitor. Petiționarul a conchis că acţiunea Serviciului Vamal este discriminatorie şi îi încalcă dreptul la proprietate, limitându-i posibilitatea de a se deplasa pentru a-şi rezolva problemele de sănătate. Din aceste motive, a solicitat intervenția Consiliului.

Analizând circumstanţele speței, cercetând probele acumulate la dosar şi petrecând audieri pe marginea plângerii - după desfăşurarea procedurii administrative conform tuturor etapelor şi rigorilor legale, la data de 19 iunie 2025, Consiliul a emis decizia pe cauza nr. 214/23, prin care a decis că faptele constatate reprezintă discriminare indirectă pe criteriul de dizabilitate. Totodată, pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul a venit cu careva recomandări, adresate implicit Ministerului Finanțelor, care a fost atras în calitate de reclamat în cauza dată. Or, în conformitate cu dispozițiile art. 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, decizia Consiliului poate include prescripții şi/sau recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei şi a prevenirii faptelor similare pe viitor. Astfel, Consiliul reiterează că şi-a exercitat dreptul discreționar şi a adoptat decizia pe cauza nr. 214/23 în strictă conformitate cu prevederile legale şi în limitele competenţei.

Manifestând dezacord cu decizia adoptată de Consiliu, Ministerul Finanțelor a contestat-o în instanţa de judecată. Deoarece în cererea de chemare în judecata au fost invocate mai multe ilegalități la emiterea actului administrativ, Consiliul se va expune separat pentru fiecare aspect semnalat.

În primul rând, Consiliul dezaprobă alegațiile reclamantului, precum că actul administrativ contestat nu ar fi unul întemeiat. Or, la adoptarea deciziei pe cauza nr. 214/23, Consiliul a ținut cont de prevederile Codului administrativ şi a urmat procedura prevăzută în legile speciale care îi reglementează activitatea. Din simpla analiză a deciziei rezidă că aceasta conține temeiurile de fapt (pct. 3.1- 3.30 din decizie) şi de drept (pct. 4.1- 4.9 din decizie), care au stat la baza emiterii acesteia. Consiliul atrage atenția în special asupra pct. 5.1-5.16 din decizie - partea motivată a deciziei, în care Consiliul în mod gradual explică concluzia sa cu privire la constatarea existenței în speță a faptei discriminatorii. Partea motivată a deciziei nu vine în contradicție cu partea dispozitivă a acesteia, constatările finale ale Consiliului reieșind coerent şi unitar din motivare. Decizia motivată denotă că părțile au fost auzite. Concluziile la care a ajuns Consiliul se întemeiază pe o evaluare completă şi detaliată a situației de fapt, având la bază probe suficiente şi relevante. Toate acestea demonstrează că decizia emisă pe cauza nr. 214/23 este una bine fundamentată şi nu arbitrară, fără careva inconsecvente.

Aşadar, notează că analiza celor invocate în plângerea dedusă Consiliului spre examinare, ce a format obiectul cauzei nr. 214/23, a condus autoritatea publică pârâtă la concluzia că faptele deplânse caracterizează elemente constitutive ale discriminării indirecte. Potrivit art. 2 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, discriminarea indirectă este definită ca fiind orice prevedere, acţiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane faţă de o altă persoană în baza criteriilor protejate, în afară de cazul în care acea prevedere, acţiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv şi rezonabil, printr-un scop legitim şi dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate şi necesare.

Or, în speţă, Consiliul a reținut drept prevedere aparent neutră acordarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor a dreptului de a importa cu scutire de drepturi de import a unui mijloc de transport destinat transportării acestora. Această prevedere însă dezavantajează persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor care nu pot conduce mijlocul de transport, fiind obligate să obțină pentru persoana abilitată cu atribuții de însoțire/ îngrijire a acestora a unui certificat de împuternicire cu acest drept. Consiliul a constatat că structura teritoriala de asistentă socială eliberează certificatul confirmativ doar unei singure persoane privind abilitatea acesteia cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii. Consiliul a desprins că dezavantajul a fost determinat de dizabilitatea petiționarului (criteriul protejat).

Contrar poziției exprimate de Ministerul Finanțelor, Consiliul reţine că aplicarea strictă şi formala a prevederilor pct. 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474/2016, fără a ține cont de circumstanţele concrete ale petiționarului, a generat o situație de discriminare indirectă pe criteriul dizabilității. Deşi textul legal prevede că mijlocul de transport importat cu facilități fiscale poate fi condus de persoana cu dizabilități sau de persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire în baza certificatului emis de structura teritorială de asistentă socială, acesta nu limitează în mod expres numărul de persoane care pot fi împuternicite. Interpretarea restrictivă a acestei prevederi, în sensul eliberării certificatului pentru o singură persoană, nu se bazează pe o interdicție legală explicită şi a condus la o dependență excesivă a petiționarului faţă de un singur însoțitor, afectându-i autonomia şi capacitatea de deplasare.

În cazul concret, probele administrate au demonstrat că petiționarul a utilizat_ mijlocul de transport strict în scopul prevăzut de lege - transportarea persoanei cu dizabilități. În toate cele 24 de traversări ale frontierei de stat, petiționarul a fost prezent în autovehicul, iar persoanele care l-au condus în locul însoțitorului desemnat au acționat în condiţiile unor necesități obiective, precum deplasări

medicale peste hotare. Nu există dovezi că vehiculul ar fi fost folosit în lipsa petiționarului sau în scopuri personale ale altor persoane, iar invocarea noțiunii de „uzufruct” este neîntemeiata, întrucât nu a existat transmiterea dreptului de posesie şi folosință, ci doar permisiunea punctuală de a conduce vehiculul în prezenta proprietarului.

Consiliul subliniază că, potrivit art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, persoanele cu dizabilități locomotorii beneficiază de dreptul de a importa cu scutire de taxe un mijloc de transport destinat transportării lor, iar acest drept nu poate fi restrâns prin interpretări administrative excesiv de restrictive, decât dacă există o justificare obiectivă şi rezonabilă, ceea ce în speţă nu a fost demonstrat. Aplicarea automată a sancțiunilor de retragere a facilităților fiscale şi vamale, fără a analiza dacă scopul final al utilizării autovehiculului a fost respectat, încalcă principiile nediscriminării şi protecției efective a drepturilor persoanelor cu dizabilități, consacrate de Constituție, legislația națională şi Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Astfel, abordarea Ministerului Finanțelor, deşi pretins fundamentată pe litera legii, nu corespunde scopului acesteia, care este acela de a asigura mobilitatea şi independența persoanelor cu dizabilități, nu de a le împiedica nejustificat accesul la drepturile conferite, prin plasarea într-o situație de dependență faţă de o altă (singură) persoană. Menținerea facilităților fiscale şi vamale în cazul petiționarului este pe deplin justificată, întrucât utilizarea vehiculului a fost conformă destinației finale, iar orice interpretare contrară constituie o restrângere disproporționată şi discriminatorie a dreptului său de proprietate şi a dreptului de a beneficia de scutiri fiscale şi vamale, or prin impunerea în achitarea deplină a obligațiilor de import asupra mijlocului de transport sunt încălcate prevederile art. 49 din Legea nr. 60/2012, care şi recunosc acest drept.

În ceea ce privește celelalte pretenții ale Ministerului Finanțelor, a opinat că nici acestea nu pot fi reținute, întrucât se bazează pe o apreciere necorespunzătoare a competenţelor Consiliului şi pe o interpretare eronată a cadrului legal.

Astfel, consideră nefondată afirmația potrivit căreia Consiliul nu ar fi constatat în speţă o discriminare, ci în mod ilegal ar fi analizat calitatea actului administrativ emis de organul vamal, precum şi cea a actului normativ în materie de aplicare a facilitaților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială. Or, Consiliul nu a evaluat legalitatea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 99.23/2-R din 26 septembrie 2023 şi a deciziei de regularizare nr. 2131 din 23 octombrie 2023, ci modul concret în care Hotărârea Guvernului nr. 474/2016 este aplicată, stabilind dacă aplicarea respectivă produce efecte discriminatorii pentru o categorie protejată de lege - persoanele cu dizabilități locomotorii. Constatarea discriminării indirecte în baza

unei prevederi aparent neutre, dar interpretate restrictiv în practică, intră în deplinul cadru al atribuţiilor sale, fără a substitui instanţa de contencios administrativ.

Totodată, a adus la cunoștință ca potrivit art. 12 alin. (1) lit. a) şi lit. b) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității şi în conformitate cu pct. 21 lit. a) din Regulamentul de activitate a Consiliului aprobat prin Legea nr. 298/2012, printre atribuțiile Consiliului se enumeră examinarea corespunderii legislației în vigoare cu standardele privind nediscriminarea şi înaintarea propunerilor de modificare a legislației în vederea prevenirii şi combaterii discriminării şi asigurării egalității.

Astfel, coroborând respectivele prevederi legale cu dispozițiile art. 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, menţionate mai sus în cuprinsul prezentei referințe, se ajunge la concluzia că cadrul normativ în vigoare oferă Consiliului dreptul de a examina legislația națională prin prisma standardelor internaționale şi naționale privind nediscriminarea prin elaborarea de propuneri de modificare a legislației care contravine acestor standarde, propuneri ce pot fi incluse în deciziile adoptate în urma examinării unei plângeri.

In concreto, examinând prevederile pct. 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474/2016, Consiliul a reținut că textul acestuia operează cu sintagma „persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a acestora”. În același timp, examinând modelul Certificatului confirmativ privind abilitarea persoanei cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, care se conține în anexa nr. 4 la Regulament, Consiliul a remarcat ca utilizarea în titlul documentului a sintagmei „(eliberat persoanei care însoțește/ îngrijește o persoana cu dizabilități locomotorii)” a fost în măsură să determine o interpretare restrictivă de către structura teritorială de asistenta socială, certificatul fiind eliberat unei singure persoane.

Prin urmare, ținând cont de constatările sale, Consiliul a considerat imperios să propună inițierea modificării Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 şi a anexelor la aceasta, în vederea asigurării persoanelor cu dizabilități a posibilității conducerii mijlocului de transport importat de către cel puțin două persoane însoțitoare, or, într-un final, fapta de discriminare a reieşit din acest act normativ. Consiliul a impus propunerea dată implicit Ministerului Finanțelor (reclamantului), care a fost atras în calitate de reclamat în cauza nr. 214/23, iar pentru a dispune astfel s-a condus de următoarele împrejurări.

În corespundere cu prevederile art. 36 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe şi dispoziții. Hotărârile, ordonanțele şi dispozițiile se semnează de către Prim-ministru. Hotărârile şi ordonanțele se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii în aplicare a

acestora şi/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat. Consiliul atrage atenția că Hotărârea Guvernului nr. 474/2016 a fost contrasemnată de ministrul finanțelor.

Luând în considerație explicațiile şi argumentele aduse la acest aspect, Consiliul conchide cu fermitate că a identificat în mod just reclamatul şi destinatarul recomandării formulate la pct. 4 din partea dispozitivă a actului administrativ contestat.

Mai mult, a specificat că prevederile pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 696/2017 cu privire la organizarea şi funcționarea Ministerului Finanțelor, care stipulează că misiunea ministerului rezidă inclusiv în elaborarea politicilor publice eficiente în domeniile prevăzute la pct. 6 (printre care se enumeră şi cel vamal), de monitorizare a calității politicilor şi actelor normative, de propunere a intervențiilor justificate ale statului care urmează să ofere soluţii eficiente în domeniile de competență, de analizare a situațiilor şi problemelor.

Argumentul ministerului privind lipsa calității de subiect al procedurii administrative nu se susține şi din considerentul că Ministerul Finanțelor este autoritatea care are în subordine Serviciul Vamal, instituție direct implicată în aplicarea prevederilor contestate şi în emiterea deciziei de regularizare a obligațiilor vamale ale petiționarului. Respectiv, pretenția reclamantului referitoare la stabilirea de către Consiliu în mod eronat a calității de reclamat ministerului şi a unei obligații improprii domeniului său de activitate este una nefondată, urmând a fi respinsă de instanţa de judecată.

La fel, este de menționat că în conformitate cu prevederile art. 22 din Codul administrativ şi art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121/2012, Consiliul a fost în drept de a atribui calitatea de reclamat ministerului, în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor de fapt şi de drept ce au fost deplânse. Iar prin înaintarea propunerii de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 în vederea eliminării prevederilor discriminatorii, autoritatea publică pârâta nu şi-a depăşit competențele, precum afirmă reclamantul, ci doar şi-a exercitat în mod legal atribuțiile instituite de Lege (şi anume, art. 12 alin. (1) lit. a) şi lit. b) din Legea nr. 121/2012 şi pct. 21 lit. a) din Legea nr. 298/2012).

Astfel, opinează că nu există temei pentru a anula decizia nr. 214/23 din 19 iunie 2025 pe aceste motive, în condiţiile în care Consiliul a acționat în strictă conformitate cu prevederile legale. Poziția Ministerului Finanțelor nu poate fi acceptată, întrucât se bazează pe premise inexacte şi ignoră faptul că aplicarea restrictivă a prevederilor legale a generat o discriminare indirectă pe criteriul de dizabilitate, fapt constatat în mod corect şi motivat de către Consiliu, fiind de competența şi responsabilitatea ministerului de a perfecționa legislația şi a schimba practicile pentru prevenirea şi combaterea discriminării şi asigurării egalității, în

sensul constatărilor Consiliului expuse în decizia emisă pe cauza nr. 214/23.

În altă ordine de idei, cu referirile reclamantului la decizia Curţii Constituționale nr. 188 din 21 decembrie 2023, notează faptul că sesizarea ce a stat la baza deciziei date a fost declarată inadmisibilă înseamnă că nu a îndeplinit condiţiile procedurale pentru a fi examinată pe fond. Prin urmare, decizia Curţii nu confirmă constituționalitatea măsurilor contestate, ci se limitează la a constata că problema nu poate fi examinată în acel cadru. Curtea a menționat că obligația copiilor de a-şi întreține părinții nu se limitează la deplasarea cu automobilul părintelui şi că legislația permite utilizarea propriului automobil. De asemenea, Curtea a notat ca autorul sesizării avea posibilitatea de a obține un certificat pentru a conduce mașina părintelui.

Consiliul, pe de alta parte, a analizat situația din perspectiva discriminării indirecte, concluzionând că abordarea restrictivă de a elibera un singur certificat de însoțitor dezavantajează persoanele cu dizabilități locomotorii şi le plasează într-o situație de dependență, subminând autonomia acestora. Consiliul a constatat că utilizarea vehiculului a fost conform destinației finale, şi anume transportul persoanei cu dizabilități, dat fiind faptul că petiționarul era prezent în mașină la toate cele 24 de traversări ale frontierei. Revocarea facilităților fiscale şi vamale în această situație, pe baza unei presupuneri de uzufruct, este considerată o limitare a dreptului petiționarului de a beneficia de scutirile legale. Așadar, deși, Ministerul Finanțelor a invocat decizia Curţii Constituționale, argumentația acesteia nu se referă la fondul problemei de discriminare analizate de Consiliu, ci la chestiuni de admisibilitate şi procedură. Prin urmare, nu poate fi considerată un argument valid pentru a contesta constatarea Consiliului.

În același timp, obiecția reclamantului cu privire la depășirea termenului de examinare a plângerii în cauza de faţă nu este întemeiată, deoarece există circumstanțe obiective care justifică durata prelungită a procedurii administrative. Aici, punctează că, în conformitate cu principiile generale de drept administrativ, termenul de soluționare a unei cereri poate fi extins, recalculat sau suspendat în funcție de circumstanţele cauzei. Astfel, potrivit art. 15 afin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, termenul general de examinare a unei plângeri este de 90 de zile de la depunere, cu posibilitatea prelungirii cu 60 de zile, deci în total până la un maximum de 150 de zile. În acest sens, menționează că în vederea cercetării obiective şi imparțiale a cazului cu stabilirea tuturor circumstanțelor importante, precum şi ținând cont de timpul necesar pentru a organiza totalitatea acțiunilor procesuale privind soluţionarea cauzei, în mod obiectiv se impunea necesitatea extinderii termenului de examinare al plângerii.

Mai mult, Consiliul consideră oportun să atragă atenția că potrivit prevederilor art. 60 alin. (2) lit. c) din Codul administrativ, termenul general curge de la data înregistrării cererii complete, după caz cu toate actele necesare. Aici,

informează instanţa de judecată că, deși prima plângere a dlui Fiodor Buzî a fost înregistrată la 06 octombrie 2023, termenul de examinare a început sa curgă abia la data de 07 noiembrie 2023, momentul înregistrării ultimelor completări în susținerea alegațiilor din plângerea sa. Această acţiune echivalează, din punct de vedere juridic, cu o modificare substanțială a plângerii inițiale, ceea ce justifică un nou calcul al termenului de examinare, în funcție de momentul în care au fost furnizate toate informațiile necesare soluționării unei pretinse fapte de discriminare. Astfel, autoritatea publică nu putea lua o decizie până la clarificarea şi integrarea tuturor aspectelor relevante, ceea ce a influențat termenul final de soluționare.

În cele ce urmează, fără a diminua din importanta termenului stabilit de legiuitor pentru examinarea unei plângeri în fata Consiliului, subliniază că pretinsa depășire a acestuia nu poate atrage automat anularea deciziei emise. Or, o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale. Consiliul atenționează că trebuie a se examina dacă depășirea acestui termen a generat consecințele pentru participant, dacă au fost prejudiciat prin această omisiune, în caz contrar, acest fapt nu trebui să ducă în mod automat la anularea actului administrativ emis. Consiliul punctează că emiterea deciziei peste termenul legal reglementat nu echivalează cu soluţionarea eronata a cauzei.

În contextul celor expuse, atrage atenția că reclamantul nu a indicat care drept i-a fost încălcat prin examinarea plângerii peste termenul prevăzut de art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității. Astfel, Consiliul notează că depășirea neînsemnată a termenului nu afectează nicicum partea reclamantă, or pretinderea încălcării unui drept pentru nesoluționarea în termen o poate avea doar petentul. Deci, subliniază că în temeiul art. 39 alin. (2) Cod administrativ doar petentul se poate adresa instanţei de judecată competente cu privire la nesoluționarea în termenul legal a unei cereri. Drept urmare, numai dl Fiodor Buzî putea solicita instanţei obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual printr-o acţiune în obligare.

Subliniază că orice încălcare trebuie corelată cu impactul asupra drepturilor şi intereselor legitime ale persoanei ce le evocă, nu deduse din circumstanțe abstracte. Această poziție a Consiliului este susținută în mod esențial şi de considerentele expuse în decizia Curţii Supreme de Justiţie, adoptată pe dosarul nr. 3ra-1299/22 (2-20101538-01-3ra-20122022), care enunță că Consiliul este un organ al cărui misiune de bază constă în apărarea drepturilor persoanelor care sunt discriminate. Persoanele care se simt discriminate se adresează la Consiliu pentru a obține o protecție din partea abuzurilor. Este inadmisibil ca aceste persoane să fie lipsite de protecție din simplul considerent că Consiliul nu a reușit să finalizeze o procedură în termenii prevăzuți de lege. O astfel de abordare ar însemna că şi o instanţă de judecată, în situația în care o victimă a violenței în familie se adresează pentru

protecție, nu reușește sa examineze cererea în termen de 24 de ore, ar trebuie să-i refuze în apărarea drepturilor sale pentru că în caz contrar va încălca drepturile agresorului prin depășirea termenului. Eventualele carențe în activitatea organelor la care se adresează cetățenii după protecție nu pot fi invocate pentru a le refuza în apărarea drepturilor. O eventuală omitere a termenului de desfășurare a unei proceduri ar putea fi invocată doar în situația în care aceasta a viciat fundamental procesul, însă reclamantul nu a argumentat absolut deloc de ce pretinsa omitere a termenului de desfășurare a procedurii a afectat fundamental drepturile sale în procedura în fata Consiliului.

De asemenea, Consiliul tine să specifice că analizând prevederile art. 139 din Codul administrativ, nu identifică temeiuri care ar afecta valabilitatea actului administrativ pentru nesoluționarea acestuia în termen. Mai mult ca atât, nesoluționarea în termen a unei cereri nu este prevăzută ca temei de nulitate a actului administrativ potrivit art. 141 Cod administrativ. Așadar, în lipsa temeiului concret-depășirea termenului de examinare a cererii (plângerii), care să afecteze valabilitatea actului administrativ şi să conducă la nulitatea acestuia, argumentele reclamantului referitoare la caracterul tardiv al deciziei contestate sunt neîntemeiate, în plus, atenționează că în conformitate cu pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului aprobat prin Legea nr. 298/2012, decizia produce efecte juridice de la data comunicării. Pretenţiile invocate de reclamant în latura ce ține de depășirea termenului de derulare a procedurii administrative pe cauza nr. 214/23 nu pot fi interpretate ca o încălcare a normelor de procedură şi nu pot servi drept temei de anulare a actului administrativ, în condiţiile în care împrejurările date nu au împiedicat reclamantul să-şi valorifice dreptul de a contesta actul administrativ în instanţa de judecată.

În concluzie, invocarea întârzierii administrative în soluţionarea plângerii ar trebui considerată nefondată în fața importanței sociale a cazului. Problema discriminării cu care se confruntă comunitatea persoanelor cu dizabilități este un subiect de interes public major şi are un impact direct asupra drepturilor fundamentale. Prin urmare, chiar dacă termenul legal a fost depășit, substanța plângerii, care scoate în evidență o problemă sistemica, prevalează. O încercare de a anula decizia pe un motiv pur procedural ar ignora esența cauzei şi ar submina eforturile de a promova incluziunea socială şi de a combate discriminarea.

Nu în ultimul rând, Consiliul îndeamnă instanţa de judecata să ia act de faptul că decizia contestată vizează mai mulți subiecți, respectiv, recomandări pentru alte entități. În acest sens, notează că reclamantul nu poate solicita anularea deciziei în întregime, ci eventual doar în partea ce îi afectează un drept încălcat al sau. Or, revendicarea reclamantului de a anula decizia în totalitate depășește prerogativele dreptului de contestare oferit prin lege acestuia.

Consiliul regretă atitudinea abuzivă a autorităților publice de contestare

neîntemeiată a actelor administrative emise de Consiliu, prin care au fost formulate prescripții şi/sau recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei şi a prevenirii faptelor similare pe viitor, fie prin care au fost înaintate propuneri de modificare a prevederilor discriminatorii ale cadrului normativ. Simpla exprimare a nemulțumirii faţă de actul emis de către Consiliu, manifestată prin argumente pur declarative şi abstracte, ori pasarea nefondată a responsabilităților între autorități, denotă neglijența actorilor publici faţă de problematicile importante identificate şi abordate de Consiliu în deciziile adoptate. În cele din urmă, în lupta autorităților publice pentru demonstrarea supremației, situaţiile discriminatorii constatate de Consiliu rămân fără soluționare, iar victimele discriminări - neîndreptățite.

În final, Consiliul conchide că a examinat cauza sub toate aspectele, a elucidat toate circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, a aplicat legea materială ce guvernează raportul juridic, creând în același timp participanților la proces condiții obiective şi echitabile pentru exercitarea drepturilor şi obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părţilor dreptul la un proces echitabil, garantat şi asigurat prin art. 6 al CEDO, în special, reieșind din prevederile art. 137 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul, Consiliul şi-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege. Simplul dezacord al reclamantului cu actul administrativ emis de Consiliu, nu este suficient şi în măsură să conducă la admiterea acţiunii şi anularea actului administrativ emis.

Opinia persoanei terțe:

Prin încheierea din 03 octombrie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a atras în proces, în calitate de terț, Fiodor Buzî.

Prin încheierea protocolară din 01 decembrie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a atras în proces, în calitate de terț, Serviciul Vamal.

La 06 ianuarie 2026, terțul Serviciul Vamal a depus referință și a menționat că pledează pentru anularea deciziei Consiliului pentru Egalitate nr. 214/23 din 19 iunie 2025 (f.d.43-45).

În ședința de judecată, reprezentantul Ministerului Finanţelor, a susținut pe deplin cererea de chemare în judecată înaintată, solicitând admiterea integrală a acesteia.

Reprezentantul autorității publice pârâte Consiliul pentru Egalitate în ședința de judecată nu s-a prezentat, solicitând examinarea cauzei în lipsa sa.

Reprezentantul terțului, Serviciul Vamal, Pârțu Andrei în cadrul ședinței de judecată a solicitat anularea deciziei Consiliului pentru Egalitate nr. 214/23 din 19 iunie 2025.

Terțul, Fiodor Buzî în ședința de judecată nu s-a prezentat, deși a fost citat în

mod legal despre data, locul și ora derulării procesului judiciar, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în absența acesteia.

Aprecierea instanței:

Analizând argumentele expuse în acțiune, în referință, studiind înscrisurile anexate la dosarul administrativ, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea este admisibilă și pasibilă admiterii din următoarele considerente.

În sensul art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contenciosul administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ: I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului; II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ; IV. respectarea procedurii prealabile; V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii; VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Din actele cauzei se constată că la data de 06 octombrie 2023, cu completările ulterioare, Fiodor Buzî a înregistrat o plângere la Consiliul pentru Egalitate privind pretinsa discriminare.

Prin decizia Consiliului pentru egalitate din 19 iunie 2025 emisă în cauza nr. 214/23 s-a dispus că: - faptele constatate reprezintă discriminare indirectă pe criteriul de dizabilitate; - pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Serviciului Vamal aducerea la cunoștință, despre constatările din prezenta decizie tuturor angajaților implicați în procedura de control asupra verificării corectitudinii acordării scutirilor vamale şi fiscale, şi a respectării destinației finale; - pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Ministerului Finanțelor inițierea în cadrul autorităților subordonate a procedurilor de instruire cu privire la prevenirea şi combaterea faptelor de discriminare în exercitarea sarcinilor de serviciu; - pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Ministerului Finanțelor şi Ministerului Muncii şi Protecției Sociale să inițieze modificarea Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 şi anexele la aceasta, în vederea asigurării persoanelor cu dizabilități a posibilității conducerii mijlocului de transport importat de către cel puțin două persoane însoțitoare.

În dezacord cu decizia Consiliului pentru Egalitate nr. 214/23 din 19 iunie 2025, Ministerul Finanțelor, la 28 iulie 2025, s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată, prin care a solicitat anularea deciziei Consiliului pentru Egalitate nr. 214/23 din 19 iunie 2025.

Reieșind din conținutul revendicărilor formulate, coroborate cu prevederile art. art. 206 și 224 Cod administrativ, instanța de judecată va concluzionează că reclamantul a formulat o acțiune în contestare.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În acord cu prevederile art. 11 alin. (1) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Decizia Consiliului pentru Egalitate nr. nr. 214/23 din 19 iunie 2025, în sensul art. 10 și 11 Cod administrativ este act administrativ individual, emanând de la o autoritate publică, reprezentând o măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual ce vizează raporturile de drept public și are caracter defavorabil reclamantului.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Articolul 163 lit. c) din Codul administrativ, statuează că procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Conform pct. 65 al Regulamentului de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 (în vigoare la momentul depunerii acțiunii), decizia Consiliului este un act oficial și produce efecte juridice de la data comunicării ei părților. Decizia poate fi contestată direct în instanța de judecată de persoana care se consideră vătămată în drepturi, în modul și în termenul prevăzut de Codul administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.

În ceea ce privește procedura prealabilă, instanța de judecată subliniază că acest tip de litigii este exceptat de la obligația de a fi tranșat prejudiciar, reieșind din pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. Astfel, regula stabilită de legiuitor prevede că procedura prealabilă se aplică doar în cazul în care este explicit prevăzută în norme legislative speciale derogatorii, respectând totodată excepțiile menționate în art. 163 din Codul administrativ.

Prevederile art. 209 alin. (1) Cod administrativ, statuează că acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Așa cum a fost menționat supra, la 19 iunie 2025, Consiliul pentru Egalitate a emis decizia nr. 214/23, aceasta fiind recepționată de reclamant la data de 27 iunie 2025, ori, cererea de chemare în judecată a fost înregistrată la data de 28 iulie 2025.

Având în vedere aceste circumstanțe în raport cu normele legale citate, instanța de judecată concluzionează că termenul pentru depunerea acțiunii a fost respectat.

În consecință, instanța de judecată va concluziona că acțiunea este depusă cu respectarea competenței materiale și jurisdicționale, în termenul prevăzut de lege, fiind contestat un act administrativ individual emis de autoritatea publică competentă, care produce efecte juridice în exterior și are caracter defavorabil reclamantei.

Astfel, acțiunea este admisibilă.

Totodată, instanța de judecată conchide în privința temeiniciei acțiunii, din următoarele considerente.

Așadar, controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Or, reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitor și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Noțiunea de „act administrativ” este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluția (77) Cu privire la protecția individului faţă de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judiciar exercitat asupra administrației publice dispune de câteva trăsături distincte: este exercitat de către instanţa judecătorească care este independentă sub aspect organizațional şi funcțional faţă de subiectul controlat;

prin intermediul controlului se exercită funcția instanţei de judecată (justiției) în calitatea sa de putere independentă din sistemul frânelor şi contrabalanţelor, care constituie o garanție a legalității şi a contracarării abuzurilor de putere din partea autorităților executive; se realizează în cadrul procesului judiciar reglementat de normele juridice procesuale; un cerc de subiecți speciali ai acestor raporturi juridice; existența unui litigiu de drept public în calitate de temei al activității de control judiciar; controlul judiciar urmărește realizarea a două scopuri: pe de o parte, asigurarea protecției drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor fizice şi juridice, adică a interesului particular, pe de altă parte, neadmiterea excesului de putere din partea executivului, adică a interesului public; activitatea instanţelor de control asupra autorităților administrației publice este limitată de următoarele condiții: temei al exercitării acestuia servește doar depunerea unei cereri din partea persoanelor interesate, adică controlul judiciar este mijlocit sau pasiv; obiect al activității de control îl constituie doar respectarea de către subiect a cerințelor legalității, dar nu şi ale oportunităţii.

În contextul certitudinii juridice, orice persoană căreia nu i-au fost satisfăcute cerințele legale de către o autoritate publică trebuie să cunoască într-o formă explicită motivele care au stat la baza unei asemenea hotărâri. Enunțarea abstractă și evazivă a normei legale fără a o proiecta situației faptice nu îndeplinește dezideratele abordate mai sus. Motivarea actelor administrative nu constituie o simplă formalitate lipsită de importanță ci constituie nucleul voinței autorității publice materializate în actul administrativ emis. Din motivare se desprind raționamentele autorității publice, temeiurile de fapt și de drept care au condus la reținerea acestora pentru fundamentarea concluziei, de asemenea, se degajă maniera de exercitare a dreptului discreționar, analiza proporționalității ingerinței în drepturile destinatarilor actului administrativ, precum și multe alte aspecte cruciale inerente procedurii administrative în ansamblu. Motivarea per se este susceptibilă să excludă orice suspiciune vis-a-vis de abuzul sau arbitrariul în exercitarea de către autoritatea publică a competențelor conferite de lege. Atunci când prin actul administrativ se afectează drepturi fundamentale ale omului, motivarea completă, explicită și detaliată a actului administrativ devine imperioasă. Motivarea actului administrativ nu rezidă doar în cantitatea ci și calitatea raționamentelor și concluziilor degajate de emitent, or, volumul vast al conținutului actului administrativ nu satisface dezideratul respectiv, esențial este ca să se desprindă voința certă a autorului actului administrativ și argumentele plauzibile și probate care o fundamentează.

Instanța reține că autoritatea publică pârâtă - Consiliul pentru Egalitate a înregistrat plângerea depusă de Fiodor Buzî privind pretinsa discriminare, menționând că este persoană cu dizabilități locomotorii severe, care necesită tratament şi vizite regulate la medici de profil. Acesta menționa că deţine şi

cetățenia României, astfel că pe parcursul mai multor ani, în vederea realizării investigațiilor complexe, ultimul efectua vizite regulate către specialiștii de profil din țara vecină.

Totodată, Fiodor Buzî a susținut că a cumpărat mijlocul de transport cu facilități fiscale spre sfârșitul anului 2020.

Ulterior, la data de 04 octombrie 2023, Fiodor Buzî a recepționat procesul-verbal nr. 99.23/2-R din 26 septembrie 2023 emis de Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal, prin care a fost informat despre lipsirea facilităților fiscale aplicate în privința acestuia, la importul mijlocului de transport destinat persoanei cu dizabilități, fiind obligat să achite suma de 207 012,10 lei.

La caz, potrivit procesului-verbal nr. 99.23/2-R din 26 septembrie 2023, lipsirea de facilitățile fiscale menţionate supra, a fost determinată de faptul că Fiodor Buzî a transmis vehicul său de model Ford Tranzit către persoane terțe care nu aveau dreptul să-l conducă.

Petiționarul a mai notat că transportul importat cu facilități fiscale de către persoane cu dizabilități locomotorii poate fi condus doar de către însăși persoana cu dizabilități sau însoțitorul acesteia, înscris în certificatul eliberat de către Direcția raională de Asistenţă Socială şi Protecție a Familiei.

Petiționarul a indicat că solicitând de la structura de asistență teritorială eliberarea mai multor certificate pentru persoanele autorizate cu dreptul de a conduce automobilul ce îi aparține, a primit refuz, fiind obligat de fiecare dată să solicite eliberarea unui nou certificat de îngrijitor/ însoțitor. La fel petiționarul a notat că pentru a primi acest certificat este obligat să vină la structura de asistență socială teritorială cu persoana pe numele căreia se emite certificatul de însoțitor, prezentând toate actele necesare.

Așadar, prin decizia Consiliului pentru egalitate din 19 iunie 2025 emisă în cauza nr. 214/23 s-a dispus că:

- faptele constatate reprezintă discriminare indirectă pe criteriul de dizabilitate;
- pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Serviciului Vamal aducerea la cunoștință, despre constatările din prezenta decizie tuturor angajaților implicați în procedura de control asupra verificării corectitudinii acordării scutirilor vamale şi fiscale, şi a respectării destinației finale;
- pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Ministerului Finanțelor inițierea în cadrul autorităților subordonate a procedurilor de instruire cu privire la prevenirea şi combaterea faptelor de discriminare în exercitarea sarcinilor de serviciu;
- pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Ministerului Finanțelor şi Ministerului Muncii şi Protecției Sociale să inițieze modificarea Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 şi anexele la aceasta, în vederea

asigurării persoanelor cu dizabilități a posibilității conducerii mijlocului de transport importat de către cel puțin două persoane însoțitoare.

La emiterea deciziei enunțate, Consiliul a menționat faptul că Biroul Vamal Centru a emis decizia de regularizare nr. 2131 din 23 octombrie 2023, impunând petiționarului achitarea obligației vamale în sumă de 282 827,73 lei fără a ține cont că mijlocul de transport era utilizat conform destinației finale.

Examinând, procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 99.23/2-R din 26 septembrie 2023, Consiliul a observat că temei de constatare a nerespectării legislației constituie transmiterea în uzufruct a mijlocului de transport.

Analiza circumstanțelor cauzei, denotă faptul că petiționarul nu a transmis persoanelor care-l însoțeau dreptul de posesie şi folosință asupra mijlocului de transport, dar doar erau împuterniciți să conducă mijlocul de transport în prezența acestuia.

Astfel, Consiliul a constatat că nu a existat o încălcare a art. 20 alin. (4^1) din Codul vamal în vigoare pentru anul 2020, petiționarul utilizând mijlocul de transport exclusiv în conformitate cu destinația lui finală - transportarea persoanei cu dizabilități.

Consiliul a concluzionat că abordarea conform căreia certificatul confirmativ privind abilitarea persoanei cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, conferă acesteia inclusiv dreptul de a conduce mijlocul de transport importat cu aplicarea facilităților fiscale şi vamale, dezavantajează persoanele cu dizabilități locomotorii şi subminează autonomia acestora, întrucât le plasează într-o situație de dependență faţă de o altă (singură) persoană.

Totodată, Consiliul a conchis că prin revocarea facilităților fiscale şi vamale petiționarul, în calitate de persoană cu dizabilități locomotorii, este limitat în raport cu alte persoane în exercitarea dreptului său de proprietate şi dreptul de a beneficia de scutiri fiscale şi vamale, ori, prin impunerea în achitarea deplină a obligațiilor de import asupra mijlocului de transport sunt încălcate prevederile art. 49 din Legea nr. 60/2012, care şi recunosc acest drept.

În vederea exercitării atribuției de verificare a legalității actului administrativ contestat, instanța de judecată, în temeiul principiului cercetării stării de fapt din oficiu, urmează să supună verificării aspectele legalității formale și materiale ale actului administrativ individual defavorabil.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) al Legii cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferele politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică

sau orice alt criteriu similar.

Potrivit art. 2 al Legii nr. 121/2012, în sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarele semnificații: *discriminare* – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare; *discriminare directă* – tratare a unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare; *discriminare indirectă* – orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor protejate, în afară de cazul în care acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare; *hărțuire* – orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse

Conform art. 3 al Legii menționate supra, subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat.

În conformitate cu art. 6 al Legii nr. 121/2012, orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației.

Potrivit art. 10 lit. a) al Legii nr. 121/2012, subiecții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității sunt Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

Conform prevederilor aceluiași act normativ, scopul principal este de a preveni și combate discriminarea, garantând egalitatea tuturor persoanelor în diverse sfere ale vieții. Legea stabilește un cadru clar prin care persoanele fizice și juridice pot solicita protecția drepturilor lor împotriva discriminării. Consiliul are obligația de a investiga plângerile de discriminare, care pot fi inițiate atât din oficiu, cât și la cererea persoanelor afectate, inclusiv a organizațiilor care activează în domeniul drepturilor omului.

În concluzie, Legea asigură un mecanism de protecție și remediere pentru persoanele discriminate, subliniind importanța unei societăți egalitare, în care drepturile fundamentale ale tuturor cetățenilor sunt respectate și apărate.

Conform art. 15 din Legea menționată supra, (1) Plângerea se examinează în termen de 90 de zile, iar în cazul în care aceasta se referă la un volum complex de informații ori sunt necesare consultări suplimentare, examinarea poate fi prelungită cu cel mult 60 de zile, cu informarea părților. La examinarea plângerii, Consiliul are dreptul să solicite date și informații relevante de la orice persoană în legătură cu faptele care formează obiectul plângerii. Sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta. (2) La cererea Consiliului, persoanele juridice și persoanele fizice au obligația: a) să pună la dispoziția sa copiile actelor solicitate necesare pentru soluționarea plângerii; b) să ofere informații și explicații verbale și, după caz, scrise, în legătură cu faptele care formează obiectul plângerii; c) să asigure sprijinul și condițiile necesare bunei desfășurări a examinării plângerii. (3) Toate datele, informațiile și documentele legate de acțiunile sau comportamentul discriminatoriu la care se referă plângerea urmează să fie puse la dispoziția Consiliului în termen de 10 zile. Neprezentarea nejustificată a informațiilor solicitate de Consiliu se sancționează conform legislației în vigoare și este interpretată de Consiliu în defavoarea persoanei care nu prezintă datele solicitate. (3^1) În procesul examinării plângerii sau al monitorizării modului de executare a prescripțiilor/ recomandărilor, Consiliul are dreptul să efectueze vizite de documentare a faptelor care formează obiectul plângerii. Împiedicarea activității de documentare și monitorizare se sancționează conform legislației. (3^2) În procesul examinării plângerii, la cererea părților implicate sau din oficiu, persoanele interesate pot depune opinii, potrivit domeniului de competență, privind faptele care formează obiectul plângerii. (4) În urma examinării plângerii, Consiliul adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului poate include prescripții și/sau recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor. (5) Decizia se aduce la cunoștința persoanei care a comis fapta discriminatorie și a persoanei care a depus plângerea în termen de 15 zile de la adoptare. Consiliul este informat în termen de 30 de zile despre măsurile întreprinse, cu prezentarea eventualelor dovezi în acest sens. Decizia produce efecte de la data aducerii la cunoștință. (6) Consiliul are dreptul să informeze opinia publică referitor la neprezentarea în termenul prevăzut de lege a informațiilor relevante solicitate pentru examinarea plângerilor, precum și referitor la ignorarea intenționată, neexecutarea recomandărilor emise și la alte forme de împiedicare a activității. (7) Deciziile Consiliului se publică pe pagina web a acestuia, respectând confidențialitatea datelor cu caracter personal. (8) Dacă în timpul examinării plângerii se constată săvârșirea unor fapte ce constituie contravenție, Consiliul remite organelor competente pentru examinare în fond procesul-verbal și materialele cauzei. (9) În cazul în care faptele constatate conțin elemente ale infracțiunii, Consiliul expediază materialele organelor de urmărire

penală.

Conform pct. 10, 11, 12 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Egalitate, aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012, 10. Audierile organizate de Consiliu sunt publice și se desfășoară cu participarea a cel puțin doi membri ai Consiliului. Audierile sunt prezidate de membrul raportor. Pot avea loc audieri în ședință închisă numai în scopul protejării informației ce constituie secret de stat, secret comercial ori a altor informații a căror divulgare este interzisă prin lege. La cererea părților, examinarea plângerii poate avea loc în ședință închisă pentru a preveni divulgarea unor informații care se referă la aspectele vieții private, care lezează onoarea, demnitatea sau care atentează la ordinea publică. La cererea părților sau din oficiu, audierile se pot desfășura prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță. Audierile se pot înregistra audio și/sau video. 11. Consiliul deliberează în prezența a cel puțin 4 membri. În cazul absenței președintelui, ședința este prezidată de un membru desemnat de acesta sau, după caz, de un membru ales la ședință. În cazul în care, din motive obiective, membrul Consiliului nu poate fi prezent fizic la ședință, participarea acestuia poate fi asigurată prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță, care să întrunească condițiile tehnice necesare pentru identificarea membrului respectiv și pentru transmiterea în mod continuu a deliberărilor, astfel încât să se asigure securizarea comunicării și luarea la cunoștință de către acesta a tuturor aspectelor discutate în cadrul ședinței. 12. Lucrările ședințelor Consiliului se consemnează în procese-verbale și se pot înregistra audio și/sau video. Procesul-verbal se întocmește în termen de 5 zile de la desfășurarea ședinței și este semnat de președintele și de secretarul ședinței.

Conform pct. 61-65 al Regulamentului citat supra, 61. Consiliul soluționează plângerea prin adoptarea unei decizii. Decizia trebuie să cuprindă: data și locul adoptării; denumirea organului care a adoptat-o; numele, prenumele și, după caz, patronimicele membrilor participanți la deliberări; mențiunea despre caracterul public sau închis al audierilor; datele de identificare ale părților, explicațiile și obiecțiile acestora; probele prezentate; numele, prenumele și, după caz, patronimicele persoanelor care reprezintă petiționarul sau reclamatul, explicațiile și obiecțiile acestora; numele, prenumele și, după caz, patronimicele sau denumirea persoanelor care au prezentat opinii și argumentele acestora; descrierea faptelor constatate; concluzia Consiliului și argumentele ce stau la baza acesteia; prescripțiile formulate în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei discriminării și recomandările pentru prevenirea faptelor similare în viitor. 62. După încheierea audierilor și examinării tuturor probelor anexate la dosar, membrul raportor întocmește proiectul deciziei, pe care îl prezintă spre examinare celorlalți membri ai Consiliului cu cel puțin 5 zile înainte de data stabilită pentru deliberări. Consiliul deliberează în ședință închisă. 64. Decizia se adoptă cu votul a 3 membri ai Consiliului și este semnată de membrii care au participat la adoptarea

acesteia. În caz de paritate a voturilor, se consideră că decizia nu a fost adoptată, iar examinarea cauzei se amână. 65. Decizia Consiliului este un act oficial și produce efecte juridice de la data comunicării ei părților. Decizia poate fi contestată direct în instanța de judecată de persoana care se consideră vătămată în drepturi, în modul și în termenul prevăzut de Codul administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.

Instanța de judecată, raportând normele de drept citate la circumstanțele reflectate supra reține că procedura administrativă desfășurată de Consiliul pentru egalitate a fost realizată contrar normelor de procedură reglementate de legea specială, cu încălcarea termenilor stabiliți.

În conformitate cu art. 10 din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 44 din Codul administrativ, (1) Participanți la procedura administrativă sunt: autoritatea publică, orice persoană fizică şi juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, precum şi orice altă persoană atrasă de autoritatea publică în procedura administrativă. (2) Dacă procedura administrativă implică necesitatea soluționării unei chestiuni cu privire la drepturile şi obligaţiile comune ale mai multor participanți sau drepturile şi obligaţiile participanților decurg din aceleași temeiuri de fapt sau de drept, participarea lor la procedura administrativă este obligatorie.

Autoritatea publică este obligată să atragă în procedura administrativă, din oficiu sau la cerere, persoanele ale căror drepturi pot fi afectate prin procedura administrativă. Dacă are cunoștință despre astfel de persoane, autoritatea publică le informează despre inițierea sau desfăşurarea procedurii administrative.

Conform art. 60 alin. (1), (5) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Potrivit art. 64 alin. (1) şi (2) din Codul administrativ, autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competentelor sale şi în termenul stabilit de lege. Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică şi în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal.

Conform art. 141 alin. (1) din Codul administrativ, un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav şi acest lucru este

evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare.

Articolul 163 lit. c) din Codul administrativ, statuează că procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată.

Potrivit art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin, (2) şi (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.

În sensul art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (redacția în vigoare pe perioada relevantă speței), persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor pot alege, la cerere, în schimbul compensației prevăzute la alin. (2), dreptul de a importa, o dată la 5 ani, cu scutire de drepturi de import, un mijloc de transport destinat transportării lor, clasificat la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de până la 2500 cm^3 inclusiv), indiferent de termenul de exploatare, conform prevederilor Codului vamal, ale Codului fiscal şi ale Legii nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal.

Se permite conducerea mijloacelor de transport introduse în condiţiile menţionate la art. 124 alin. (14) lit. a) din Codul fiscal, art. 28 lit. z) prima liniuță din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal şi art. 20 alin. (4^1) lit. a) din Codul vamal doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a acestora, în condiţiile stabilite de Guvern. Conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menţionate mai sus şi fără respectarea condițiilor stabilite de Guvern, pe perioada aflării acestora în posesia şi folosința persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, se sancționează conform legislației în vigoare.

Conform prevederilor art. 124 alin. (14), pct. 1) şi pct. 2 din Codul fiscal nr. 1163/1997, se scutesc de accize mijloacele de transport, indiferent de termenul lor de exploatare, importate şi livrate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor în temeiul prevederilor art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (reutilate în mod corespunzător), clasificate la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de până la 2500 cm^3 inclusiv).

Beneficiarii şi persoanele terțe nu pot comercializa, dona, transmite prin moștenire sau orice altă formă de dare în posesie ori folosință, transmite în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar mijloacele de transport menţionate. În cazul în care aceste prevederi nu se respectă, sumele TVA, accizele,

taxa vamală şi taxa pentru efectuarea procedurilor vamale se calculează şi se achită de către beneficiar sau de către persoana terță, în funcție de cine a plasat aceste mijloace de transport sub regimul vamal de import, de valoarea în vamă a mijloacelor de transport şi/ sau de capacitatea cilindrică a motorului la data importului.

Prin derogare de la aceste prevederi, după expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutirea respectivă, beneficiarilor din rândul persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor li se permite comercializarea mijloacelor de transport.

În cazul în care persoana cu dizabilități locomotorii care a beneficiat de facilitățile fiscale şi vamale la importul mijlocului de transport a decedat, moștenitorul mijlocului de transport destinat transportării persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor se scutește de plata obligațiilor vamale.

Modul de introducere, plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport menţionate şi de beneficiere de facilitatea fiscală respectivă se stabilește de către Guvern.

Particularitățile beneficierii de facilități fiscale şi vamale de către persoana cu dizabilități ale aparatului locomotor sunt reglementate în Hotărârea Guvernului nr. 474/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială (în continuare - „Regulament”).

Astfel, în conformitate cu pct. 28 din Regulament, se permite conducerea mijloacelor de transport, introduse în condiţiile menţionate la art. 124 alin. (14) pct. 1) din Codul fiscal doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială, conform anexei nr. 4 din Regulamentul sus enunțat.

Anexa nr. 4 la Regulament prevede certificatul confirmativ privind abilitarea persoanei cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii (eliberat persoanei care însoțește/ îngrijește o persoană cu dizabilități locomotorii), destinat nemijlocit transportării acesteia, eliberat de către structura teritorială de asistență socială, în baza evaluării inițiale şi complexe a persoanei cu dizabilități locomotorii pentru stabilirea necesităţilor de însoțire/ îngrijire şi desemnarea persoanei responsabile de aceasta.

Potrivit pct. 25^1 din Regulament, în certificatul de înmatriculare a mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, în rubrica XI „Mențiuni speciale” se face mențiunea „Destinație specială”.

Astfel, acordarea facilităților fiscale şi vamale pentru importul mijlocului de

transport se acordă pentru transportarea persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor fiind permisă conducerea mijlocului de transport, exclusiv de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu nevoi speciale.

Așadar, extinderea dreptului de utilizare a mijlocului de transport către alte persoane decât cele menţionate supra nu se încadrează în conceptul legii şi creează riscuri de utilizare a mijloacelor de transport contrar destinației finale sau de către persoana cu dizabilități locomotorii propriu-zis.

În acest context, conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor de către alte persoane decât cele sus menţionate (conform pct. 28 din *Regulament),* pe perioada aflării acestora în posesia şi folosința persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor, se sancționează şi se aplică măsuri de înlăturare de la conducerea vehiculului, în conformitate cu pct. 29 din Regulament.

Totodată, pentru a beneficia de facilitatea respectivă, beneficiarul are obligația semnării unei declarații pe propria răspundere prin prisma căreia confirmă utilizarea mijlocului de transport conform destinației finale, până la expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutire.

De altfel, instanţa de judecată consideră că prevederile incidente reflectate în decizia Consiliului pentru egalitate din 19 iunie 2025 nu sunt în contradicție cu principiul de nediscriminare.

În susținerea acestui fapt intervin şi constatările Curţii Constituționale reflectate în decizia nr. 188 din 21 decembrie 2023 prin care s-a dispus declararea ca inadmisibilă a sesizării privind excepţia de neconstituționalitate a pct. 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016.

În decizia enunțată supra, Curtea a reținut că (pct. 22) legislatorul a decis scutirea de accize a mijloacelor de transport, indiferent de termenul lor de exploatare, importate şi livrate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor pe baza art. 49 alin. (3) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, reutilate în mod corespunzător (a se vedea art. 124 alin. (14) din Codul fiscal).

Dat fiind faptul că legislatorul a stabilit înlesniri la plata accizelor aferente mijloacelor de transport în cazul persoanelor cu dizabilități locomotorii, era necesară stabilirea prin lege a modalităților de utilizare a acestor bunuri.

Articolul 20 alin. (4^1) pct. 1) din Codul vamal, permite introducerea şi plasarea sub regim vamal de import a mijloacelor de transport, indiferent de termenul lor de exploatare, importate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor. Aceste persoane pot beneficia de facilitatea fiscală şi vamală respectivă cu condiția utilizării mijloacelor de transport

menţionate exclusiv în conformitate cu destinația lor finală. Modul de introducere, de plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport menţionate şi de beneficiere de facilitatea fiscală respectivă este stabilit de Guvern.

Așadar, având în vedere că mijloacele de transport în discuție sunt destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități locomotorii şi au fost exceptate de la plata taxelor vamale şi a accizelor aferente, norma contestată stabilește că acestea urmează a fi exploatate exclusiv în acest scop şi doar de către un cerc restrâns de persoane.

Potrivit normei contestate, mijloacele de transport în discuție, care au fost importate cu acordarea de facilități fiscale şi vamale, pot fi conduse de înseși persoanele cu dizabilități locomotorii sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială.

Curtea a notat că dreptul autorului de a beneficia de grija şi ajutorul fiului său în virtutea art. 48 alin. (4) din Constituție nu împiedică executivul să adopte hotărâri care, datorită specificului obiectului de reglementare şi subiectelor vizate, impune respectarea unor condiții pentru a asigura îndeplinirea scopului de reglementare.

Astfel, Curtea a subliniat că conducerea mijlocului de transport de către persoana abilitată cu atribuții de însoțire sau îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, cu condiția ca aceasta să dețină certificat de confirmare de către structura teritorială de asistență socială, nu restrânge dreptul părinților de a beneficia de grija şi ajutorul copiilor. Copiii au posibilitatea de a obține certificatul care le confirmă atribuțiile de însoțire sau de îngrijire a părintelui cu dizabilități locomotorii şi să conducă mijlocul de transport destinat acestui scop.

Totodată, Curtea a menționat că obligația copiilor de a întreține părinții aflați în dificultate nu se limitează la deplasarea cu automobilul părintelui în locul - persoanei abilitate, ci are un domeniu de aplicare mai general. Legea permite copilului să utilizeze propriul automobil pentru deplasarea părintelui său. Faptul că legislatorul a limitat cercul persoanelor care pot utiliza automobilul cu destinație specială nu presupune că această măsură împiedică copiii să-şi îngrijească părinții aflați în dificultate, dat fiind posibilitățile variate ale acestora de a le acorda ajutorul cuvenit.

În sensul celor supra relatate, instanţa de judecată constată aplicarea conformă a legislației de către Serviciul Vamal şi lipsa admiterii unui pretins tratament discriminatoriu în raport cu petiționarul Fiodor Buzî.

De altfel, se impune a învedera că Consiliul pentru egalitate nu a constatat careva acţiuni de discriminare în privința petiționarului, dar a pus în discuție calitatea actului normativ în materie de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială de către persoanele cu

dizabilități locomotorii şi exploatarea acestora.

Având în vedere că Consiliul pentru egalitate în decizia adoptată a pus în discuție calitatea actului normativ în materie de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială de către persoanele cu dizabilități locomotorii şi exploatarea acestora, se atestă lipsa subiectului corespunzător în procedura administrativă, fapt prin care au fost încălcate prevederile pct. 4 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, ori, emitent al Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială este Guvernul Republicii Moldova.

Astfel, faptul că Ministerul Finanțelor deţine anumite competențe în domeniul fiscal şi vamal nu-i conferă de drept calitatea de reclamată în cadrul procedurii administrative, mai mult, Ministerul Finanțelor nu este parte la procedura de import a mijlocului de transport cu acordarea facilităților respective şi nu este parte la procedura de constatare şi aplicare a sancțiunilor ca efect al nerespectării acestui regim special de import.

De asemenea, se reţine că plângerea a fost examinată cu omiterea termenului stabilit la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității şi art. 60 alin. (1) şi (5) din Codul administrativ, ori, conform prevederilor art. 64 din Codul administrativ, autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competenţelor sale *şi în termenul stabilit de lege*. Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică şi în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal.

Astfel, se atestă că plângerea a fost depusă la data de 15 octombrie 2023, iar decizia Consiliului pentru egalitate privind soluţionarea plângerii a fost emisă la data de 19 iunie 2025 cu omiterea termenului general de 90 de zile şi a celui extins de 150 de zile.

Totodată, instanţa de judecată reţine că conform prevederilor art. 9^1 alin. (1) şi alin. (3) Cod vamal (în vigoare la data examinării cererii lui Fiodor Buzî de către Consiliul pentru egalitate), Serviciul Vamal este autoritatea administrativă care îşi desfăşoară activitatea în subordinea Ministerului Finanțelor, fiind o structură organizațională separată în sistemul administrativ al acestui minister, constituită pentru prestarea serviciilor publice administrative plătitorilor vamali, pentru exercitarea şi perfecționarea controlului vamal, inclusiv asupra legalității introducerii/ scoaterii mărfurilor în/ din teritoriul vamal, efectuarea formalităților vamale, crearea condițiilor pentru accelerarea traficului de mărfuri peste frontiera vamală. (3) în vederea realizării sarcinilor, Serviciul Vamal dispune de autonomie administrativă şi decizională, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare. Nicio autoritate națională sau internațională nu va admite ingerințe în activitatea

Serviciului Vamal.

Astfel, în temeiul prevederilor pct. 7 al Regulamentului cu privire la organizarea şi funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 696/2017, Ministerul Finanțelor elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniile prevăzute la pct. 6, precum şi a celor pentru asigurarea executării actelor normative şi decretelor Preşedintelui Republicii Moldova, după publicarea acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În acest context, în conformitate cu prevederile art. 11 Cod vamal (în vigoare la data examinării cererii cet. Buzî Fiodor de către Consiliul pentru egalitate) Serviciul Vamal are atribuții de bază pentru asigurarea respectării legislației fiscale şi vamale, precum şi asigurarea mecanismului eficient în efectuarea controlului în scopul respectării destinației mărfurilor potrivit scutirilor aplicate în conformitate cu art. 124 alin. (14) din Cod fiscal.

La caz, urmare a efectuării controlului ulterior prin reverificare în privința persoanei fizice Buzî Fiodor (verificarea corectitudinii acordării tratamentului tarifar favorabil - şi respectării destinației fiscale „cod scutire 975” - scutiri aplicate la importul mijloacelor de transport indiferent de termenul de exploatare, pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor) s-a constatat faptul nerespectării de către acesta a destinației finale a mărfii pentru care a fost acordat tratament tarifar favorabil.

Drept urmare, pentru nerespectarea de către beneficiar a prevederilor art. 103 alin. (9^6) şi art. 124 alin. (14) din Codul fiscal nr. 1163/1997, art. 28 lit. z) din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal şi pct. 11 din nota la anexa nr. 2 la aceeași lege, art. 20 alin. (4^1) din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000 (acte normative în vigoare la data examinării cererii cet. Buzî Fiodor de către Consiliul pentru egalitate), în privința cet. Buzî Fiodor, de către Biroul vamal Centru a fost emisă decizia de regularizare nr. 2131 din 23 octombrie 2023, fiind recalculate drepturile de import asupra mijlocului de transport.

De altfel, prin decizia de regularizare nr. 2131 din 23 octombrie 2023, Serviciul Vamal nu a îngrădit dreptul petiționarului la conducerea autovehiculului, ci a anulat facilitatea vamală şi fiscală aplicată, pentru nerespectarea condițiilor prevăzute de actele normative vizate.

Reieșind din cele expuse, careva fapte discriminatorii din partea Serviciului Vamal şi Ministerului Finanțelor în privința persoanei Buzî Fiodor nu au fost stabilite, întrucât în procedura administrativă inițiată de Serviciul Vamal faţă de Buzî Fiodor s-au aplicat actele normative în vigoare şi s-a ținut cont de prevederile art. 137 alin. (3) Cod administrativ, care statuează că stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Mai mult, în corespundere cu art. 1 pct. 12 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.

În lumina art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Curtea a stabilit în jurisprudența sa că discriminarea înseamnă aplicarea unui tratament diferit, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, persoanelor aflate în situații analoge sau similare (a se vedea D.H. și alții împotriva Cehiei [GC], nr. 57325/00, § 175, ECHR 2007 și Burden împotriva Marii Britanii [GC], nr. 13378/05, § 60, ECHR 2008-...).

Elementele discriminării directe sunt: tratament mai puțin favorabil; situație comparabilă sau similară; existența unui criteriu protejat; dreptul lezat. Atunci când se pronunță asupra cauzelor legate de discriminare, Curtea Europeană aplică următoarele criterii:

1. A existat o diferență în ceea ce privește tratamentul aplicat unor persoane aflate în situații similare sau comparabile – sau persoane aflate în situații semnificativ diferite nu au fost tratate diferit?

2. În cazul unui răspuns afirmativ, este această diferență – sau absența unui tratament diferențiat – justificată în mod obiectiv? În special, a) urmărește aceasta un scop legitim? b) există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit?

Atunci când introduce o plângere în temeiul art. 14, reclamantul trebuie să demonstreze, în primul rând, că a fost tratat diferit față de altă persoană sau alt grup de persoane aflate într-o situație comparabilă sau a fost tratată la fel ca un grup de persoane aflate într-o situație semnificativ diferită. Cealaltă persoană sau celălalt grup de persoane cu care este comparat reclamantul se numește ,,elementul de comparație”.

Sursa diferenței de tratament poate fi sistemul juridic intern (Ēcis împotriva Letoniei, 2019), precum și vocabularul folosit de o instanță națională pentru a-și motiva decizia (Carvalho Pinto de Sousa Morais împotriva Portugaliei, 2017) sau chiar o acțiune de natură pur privată (Identoba și alții împotriva Georgiei, 2015).

La caz, instanța consideră neîntemeiate concluziile Consiliului de Egalitate, ori, odată cu depunerea plângerii, petiționarul urma să demonstreze, în primul

rând, că a fost tratat diferit față de altă persoană sau alt grup de persoane aflate într-o situație comparabilă sau a fost tratată la fel ca un grup de persoane aflate într-o situație semnificativ diferită, în speţă, verificarea corectitudinii acordării tratamentului tarifar favorabil - şi respectării destinației fiscale „cod scutire 975” - scutiri aplicate la importul mijloacelor de transport indiferent de termenul de exploatare, pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, or, un asemenea aspect nu a fost examinat de Consiliului de egalitate, ultimul limitându-se la expunerea dezacordului faţă de cadrul normativ aplicabil la nivel național faţă de acordarea tratamentului tarifar favorabil, scutirile aplicate la importul mijloacelor de transport indiferent de termenul de exploatare, pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor.

În concluzie, instanţa de judecată atestă că la adoptarea deciziei Consiliul de egalitate, contrar cadrului normativ, a concluzionat în sensul constatării discriminării indirecte pe criteriu de dizabilitate fără a se expune cu referire la faptul cum Buzî Fiodor a fost tratat diferit față de altă persoană sau alt grup de persoane aflate într-o situație comparabilă, adică o altă persoană care a beneficiat la rândul său de scutiri aplicate la importul mijloacelor de transport indiferent de termenul de exploatare, pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor.

În conformitate cu prevederile art. 16 din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Conform art. 137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

În esență dreptul discreționar al autorității publice este de a permite administrației să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru legal, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract şi circumstanțele

reale a unei situații concrete. În special, discreția oferă un loc pentru un test de rapiditate şi echitate. La discreția administrației, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz.

Autoritatea publică are posibilitatea de a alege o măsură, în baza dreptului discreționar, autoritatea publică are o marjă de apreciere şi trebuie să încorporeze propriile considerente de oportunitate în decizia sa. Termeni precum „poate" sau „este autorizat" în normele legale indică o astfel de latitudine. Respectiv, autoritatea trebuie să-şi exercite întotdeauna discreția, așa cum solicită legiuitorul.

Potrivit art. 225 alin. (2) din Codul administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

În speță, autoritatea publică pârâtă a depășit limitele dreptului său discreționar și nu a luat în considerare toate faptele relevante speței.

Prin prisma prevederilor Codului administrativ, instanțele de judecată nu doar verifică legalitatea unui act administrativ, ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar. Prin dreptul discreționar al autorității publice se subînțelege puterea de care dispune autoritatea publică, în baza legii, să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul adoptării lui, în funcție de interesul general pe care trebuie să-l satisfacă continuu și permanent serviciul public.

Având în vedere cele expuse supra și coroborându-le și cu prevederile art. 29 din Codul administrativ, se deduce că aprecierea respectării principiului proporționalității constă dintr-un test format din patru elemente. Astfel, o măsură oficială întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: - urmărește un scop legitim; - este potrivită; - necesară și - rezonabilă. Scopul măsurii stabilește criteriul și punctul de referință pentru întrebarea dacă măsura este potrivită, necesară și proporțională pentru atingerea acestui scop. Dacă scopul în sine nu este legitim, măsura nu este proporțională.

Conform prevederilor art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

În conformitate cu art. 224-225 din Codul administrativ, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite acțiunea de contencios administrativ intentată de Ministerul Finanțelor al R. Moldova împotriva Consiliului pentru Egalitate, terți Fiodor Buzî,

Serviciul Vamal al R. Moldova cu privire la contestarea actului administrativ individual.

Se anulează decizia Consiliului pentru Egalitate nr. 214/23 din 19 iunie 2025.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Președintele ședinței,
judecător Rodica Nicula